

Styre- og virksomhetsberetning 2017

SAMFUNNSOPPDRAG

Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien definerer sitt hovedoppdrag på vegne av samfunnet rundt seg slik: Stiftelsen skal gjennom Bergen Filharmoniske Orkester fremføre kunstmusikk av høy kvalitet i Bergen, regionalt, nasjonalt og internasjonalt, og skal som nasjonal formidlingsinstitusjon gjøre denne musikken tilgjengelig for et bredest mulig publikum.

Som nasjonal musikk institusjon skal stiftelsen fremme og utvikle interessen for symfonisk musikk i landet vårt og bidra til fornyelse og utvikling av kunstformen.

Som Bergen og Vestlandets eget nasjonale symfoniorkester skal Bergen Filharmoniske Orkester være toneangivende kulturaktør og orkester for alle her vest. Stiftelsen produserer i hovedsak symfoniske konserter, men også opera og andre konserttyper i ulike formater, hvorav flere i samarbeid med andre institusjoner. Selskapet har et omfattende formidlingsprogram, særlig overfor barn og unge. Orkesterets hovedarena er Grieghallen i Bergen, men et antall konserter er lagt til andre spillesteder i og utenfor Bergen, hovedsakelig på Vestlandet. Orkesteret har en omfattende turnevirksomhet utenlands. Orkesteret gjør flere CD-produksjoner årlig, og mange av konsertene blir overført av NRK. Gjennom en egen digital strømmetjeneste blir en rekke av orkesterets konserter formidlet i lyd og bilde til et nasjonalt og et internasjonalt publikum.

Selskapet driver også Bergen Filharmoniske Kor og Bergen Filharmoniske Ungdomsorkester og er medeier i Edvard Grieg Kor as.

VIRKSOMHETEN

Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien kan vise til en suksessrik og rekordartet virksomhet også i 2017.

Publikumstilbud

Stiftelsen ga 134 konserter og forestillinger. 48 av disse var konserter i kammerformat og 9 var operaforestillinger/sceniske konserter. Konserttilbudet i på vår faste arena, Grieghallen, bestod bl.a. av symfoniske produksjoner, lunsjkonserter, studentkonserter, familiekonserter og opera- og danseforestillinger. 3 av konsertene fant sted på Vestlandet utenom Bergen. Bergen Filharmoniske Orkester gjennomførte 2 utenlandsturneer til 7 byer i Nederland, England og Skottland. Orkesterets gjestespill under Edinburgh-festspillene ble vår største og mest suksessrike begivenhet utenlands noensinne, så vel kunstnerisk som publikums- og mediamessig. Stiftelsen videreførte foajekonseptet «Tett på», med introduksjonsforedrag og minikonserter i foajeen. 14 slike foajekonserter ble gjennomført i 2015, i tillegg til 23 introduksjoner. Ekstra sponsormidler fra Trond Mohn gjorde det mulig å videreføre sommerkonsert-konseptet på Torgalmenningen, i 2017 for andre gang utvidet til to konserter, gratis for publikum.

Publikumsoppslutning

Stiftelsens konserter og forestillinger ble besøkt av i alt 117.000 personer. Dette rekordartete publikumstallet er langt over selskapets forhøyete strategiske mål om minst 100.000 publikummere årlig. De 67 orkesterkonserterne og forestillingene i Bergen samlet 80.531 publikummere. Orkesteret samlet 9.093 publikummere på sine 49 kammerkonserter og 12.108 publikummere på sine 13 turnekonserter på Vestlandet, i Amsterdam, London, Birmingham, Saffron Walden, Basingstoke, Sheffield og Edinburgh. Vår viktigste årlige enkeltsatsning ut mot et bredere publikum, de to store sommerkonserten på Torgalmenningen, samlet om lag 11.000 publikummere. Våre 16 konserter og forestillinger rettet særskilt mot barn og unge ble besøkt av 16.076. I tillegg til konsertene og forestillingene ble det gjennomført 158 klassebesøk og 27 konsertintroduksjoner og andre formidlingsarrangement for tilsammen 14.950 tilhørere. Det rapporteres dermed et totalt publikumstall for året på 129.108.

BergenPhiLive, TV & radio, sosiale media og nettsted

Stiftelsen lanserte i 2015 sitt digitale konserthus -omdøpt BergenPhiLive i 2017. Takket være ekstra sponsormidler fra Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen ble utstyrsanskaffelser og drift gjort mulig. Dette er en viktig strategisk nysatsning for å nå bredere ut. 11 konsert- og operaproduksjoner ble direktestrømmet i 2017 og deretter lagt ut i vårt digitale arkiv, tilgjengelig for alle. Omlag 100.000 har besøkt den nye digitale strømmetjenesten i løpet av 2017, en femdobling fra første driftsår. Opp mot 70% av besøkene er internasjonale, og denne trenden blir mer og mer tydelig. På vårens turne til England og Nederland ble konserten i Concertgebouw strømmet og overført på vår egen kanal.

En serie av våre strømmede konserter fra arkivet ble vist på den franske tv-kanalen Mezzo i 2017, foruten en direkteoverføring av Brahms tyske rekviem.

NRK produserte en tv-versjon av en våre konserter foruten gjorde en rekke radio-overføringer i P2. BBC gjorde en direkteoverføring i radio av en av orkesterets turnekonserter i England.

En låt-innspilling for Kygo er allerede sett av nærmere 7 millioner på Youtube. Trafikken på vårt eget nettsted var i 2017 566.000, sammenliknet med 457.000 i 2016. Orkesteret har en aktiv og synlig tilstedeværelse på sosiale media med særlig fokus på Facebook og Instagram, men også på Twitter og YouTube. På Facebook passerte orkesteret i 2017 12.000 følgere, på Instagram passerer snart 2000 følgere og på Twitter er det ca 1400 følgere.

CD-utgivelser

Orkestret er også meget tydelig til stede på den internasjonale musikkscenen gjennom sitt intensive CD-innspillingsprogram. 5 CD'er ble utgitt i 2017 på våre internasjonale plateselskap BIS og Chandos. Flere av innspillingene har mottatt fremstående nominasjoner i internasjonale bransjetidsskrift og platemagasiner. Utgivelsen av Janaceks Glagolitisk messe ble nominert til Grammy. Orkestrets omfattende CD-utgivelser ble solgt som fysiske produkt og lastet ned fra nett med mellom 30.000 og 40.000 enheter. Våre innspillinger spilles jevnlig av på NRK Klassisk, BBC3, Classic FM og andre utenlandske radiokanaler. Stiftelsens CD-utgivelser når dermed et stort, internasjonalt publikum.

Presse og internasjonale medier

Lokal presse er i mindre grad opptatt av virksomheten enn tidligere, og vi registrerer med bekymring den generelle tendens til sviktende mediainteresse for kultursektoren i samfunnet. Hovedstadspresen har vært lite interessert. Internasjonal presse har derimot hatt 24 konsertkritikker og over 30 registrerte cd-omtaler.

Kunstneriske samproduksjoner

Selskapet er hovedsamarbeidspartner for Bergen Nasjonale Opera. Orkestret deltok i 2017 i to av BNOs operaproduksjoner. For første gang samarbeidet vi også med Carte Blanche om en danseforestilling i Grieghallen. Stiftelsen er naturligvis hovedsamarbeidspartner for Festspillene i Bergen, og Bergen Filharmoniske Orkester medvirket både i åpningsseremonien på Torgallmenningen og i avslutningsproduksjonen, samt fremførte Benjamin Brittens Peter Grimes som scenisk konsert i samarbeid med Bergen Nasjonale Opera. BFUng ga egen konsert på Torgallmenningen under Festspillene.

Stiftelsen har et godt samarbeid med samtidsmusikkensemblet BIT20, Edvard Grieg Kor og Bergen Kulturskole. Edvard Grieg Kor medvirket i de fleste av BFOs vokalsymfoniske produksjoner, og Bergen Kulturskole produserte De Unges Nøtteknekker i samarbeid med BFUng.

Repertoar

Vi har som mål at vårt programtilbud skal være allment anerkjent som kvalitetsorientert og attraktivt, relevant og mangfoldig. Realiseringen av vårt bestillingsverkprogram til jubileet, Opus 250, ble videreført gjennom 7 urfremføringer og Norgespremierer i 2017. Orkestret har videreført hovedsatsningen på det store symfoniske repertoar, men også med vekt på opera, sceniske konserter og store vokale konsertproduksjoner. Repertoaret har for øvrig vært bredt sammensatt, herunder også spill- og filmmusikk. Orkesteret oppførte totalt 193 komposisjoner av ulike opphavsmenn. 57 av verkene var samtidsverker av norske og utenlandske komponister.

Orkesterets nye sjefdirigent, Edward Gardner, har arbeidet nitid med en videre utvikling av orkesterets unike klang og vitale spillestil og har bidratt sterkt til en større stilistisk fleksibilitet. Men et uønsket antall vakanser i orkesteret og et stort vikarbehov, skaper ustabilitet og hemmer orkesterets utvikling.

BFUng og talentutvikling

Bergen Filharmoniske Ungdomsorkester ble etablert i 2015, og har manifestert seg om en viktig talentutviklingssatsning for unge innen klassisk musikk av stor betydning for musikklivet på Vestlandet. BFUng bygger videre på Ung Symfoni, og inkluderer et fast samarbeid med Griegakademiet/UiB og Institutt for musikk/UiS samt Barratt Dues talentprogram i Bergen. Ungdomssymfoniorkestret ga 2 egne konserter i selskapets abonnementssesong og 3 særskilte konserter samt at en messingkvintett gjestet Eurochestries-festivalen i Kina. Driften forutsetter særskilt finansiering, og BFUng er støttet av Kavlifondet, GC Rieber fondene og Trond Mohn foruten Talent Norge.

De Unges Konsert har vært orkestrets viktige lanseringsarena for unge talenter gjennom mer enn 75 år og gjøres mulig gjennom særskilt støtte fra Kavlifondet.

Selskapet har inngått samarbeidsavtale om orkesterpraksis for musikkstudenter ved Norges Musikkhøgskole.

Dirigentassistentprogrammet «Karsten Andersen» ble videreført med Lars Thomas Holm som assistentdirigent også i 2017.

Formidlingsprogrammet «Bli inspirert!»

Formidlingsprogrammet "Bli inspirert!" fortsatte i samarbeid med Den kulturelle skolesekken. Alle sjetteklassinger i Bergen kommune inviteres til å være med på en generalprøve med orkestret og møte med orkesterpedagogen som introduserer til orkestret. Hver klasse får dessuten besøk av orkesterpedagogen i en skoletime for å forberede elevene på musikken, komponisten og orkestret. 158 slike klassebesøk ble gjennomført i 2017. Dette formidlingsprogrammet er samtidig selskapets fremste kanal for kontakt med de etniske minoriteter i Bergens-området. Takket være sponsormidler fra Trond Mohn er nå også 2. klassetrinn inkludert i programmet. Det er samtidig viktig at det offentlige gir ressursmessig rom for de estetiske fag både i grunnskoleløpets læreplaner og i den nyetablerte Kulturtankens virksomhet.

Selskapets samarbeid med studentmiljøet i Bergen er omfattende og voksende, og omfattet to særskilte orkesterkonserter i Grieghallen og 6 kammerkonserter.

Familiekonsertene representerer også en viktig kanal inn mot barn og unge, og den årlige produksjonen «Musikalske julekort» involverer dessuten spillende og syngende barn fra Bergen Kulturskole.

«Musikk for minnet» er vårt formidlingsprosjekt rettet mot demente, med fokus på musikk og helse og gjennomføres i samarbeid med Bergen Røde Kors Sykehjem og Kavlifondet.

Strategiske samarbeidspartnere

Stiftelsens viktige samarbeidsavtaler med Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen, Rika a/s ved Bjarne og Yvonne Rieber og Grieg Foundation ble videreført i 2017. Samtidig ble samarbeidet med Meteva as v/Trond Mohn utvidet. Alle disse støtter selskapet med betydelige beløp øremerket kunstnerisk utvikling og formidling og bidrar til at Bergen Filharmoniske Orkester videreutvikles som et ledende og moderne symfoniorkester. Etableringen av BFUng ble gjort mulig gjennom særskilt støtte bl.a. fra Kavlifondet, GC Rieberfondene og Talent Norge.

Det kommersielle sponsormarkedet i Bergen er meget begrenset.

ØKONOMI

Årsresultatet for 2017 viser et bokført overskudd på kr 0,3 mio.

Selskapet hadde totale driftsinntekter inkl offentlige tilskudd på i alt 159,9 mio. Av dette utgjorde egne inntekter kr. 26,2 mio, hvilket er omlag 2,0 mio høyere enn i 2016. Billett- og abonnementsinntekter er rekordhøyt på 11,3 mio, samtidig som vi presiserer at det reelle tallet er høyere, idet en rekke av våre konserter gjøres i samarbeid med andre institusjoner i Bergen mot hel eller delvis kostnadsdekning, men da uten føring av arrangementets billettinntekter på vår hånd. Sponsorinntekter og gaver fra private er høyt og vil øke ytterligere for 2018. I tillegg har vi i løpet av året mottatt gaveinntekter som er øremerket fremtidige prosjekt. Vi er meget tilfreds med utviklingen på egeninntektssiden.

Vi er tilfreds med å ha oppnådd avtale om overgang til tjenestepensjon etter Lov om innskuddspensjon. Over tid vil dette gi større grad av forutsigbarhet og lavere kostnader. For 2017 er det kostnadsført 9,6 mio. Dette er lavere enn før omleggingen. ^[1]De samlede lønnskostnadene for faste ansatte er fortsatt lavere enn de burde være ifht normtallet for orkesterstørrelsen. Dette er en konsekvens av en uønsket utvikling, der vi har måttet holde flere stillinger i orkester vakante pga den negative utviklingen i rammetilskuddet, som slett ikke holder tritt med den normale lønnskostnadsutviklingen pr årsverk.

Engangsvirkningene som følge av overgang til ny pensjonsplan ga en betydelig negativ effekt på selskapets egenkapital ved utgangen av 2016. Pr. 31.12.2017 utgjør den minus 20,5 mio, en forbedring i 2017 på 7,5 mio som følge av nye aktuarberegninger knyttet til overgangseffektene. Vi viser samtidig til vurdering av positiv kontantstrøm og tilfredsstillende likviditet. Uten engangsvirkningene som følge av overgangen til ny pensjonsplan, ville egenkapitalen vært positiv med kr 18,2 mio.

Årets investeringer på kr 1,6 mio har gått til instrumenter, orkester- og datautstyr. Som følge av mottatt arv har vi gjennom en avtale med Musikselskabet Harmoniens Fondsforvaltning fått anskaffet en rekke kvalitetsstrykeinstrumenter for til sammen ca 4,0 mio, som er blitt stilt til disposisjon for musikere i orkesteret. Selskapet har i 2017 gjennomført ombygging av flere av øverommene for musikerne til en samlet investering av 7,2 mio, finansiert av Grieghallen as, men som inndeckes av oss gjennom en langsiktig husleieavtale med selskapet. Stiftelsen har ikke anledning til å oppta lån uten Kulturdepartementets godkjenning og har av den grunn ikke langsiktig lån. Det er tilnærmet paritet mellom kortsiktig gjeld og omløpsmidler.

Netto kontantstrøm fra årets drift er på kr 10,7 mio, med en samlet likviditetsbeholdning ved årsslutt på 38,2 mio. I tillegg kommer premiefondsreserver på nærmere 30,0 mio. Stiftelsens likviditet er dermed fortsatt tilfredsstillende, delvis pga forskuddsbetalte sponsor- /gavemidler. ^[2]Likviditetsutviklingen er likevel på sikt bekymringsfull, idet pensjonspremien i den lukkede ytelsesordningen etter aktuarenes beregning vil overstige regnskapsmessig pensjonskostnad

med flere millioner kroner pr år i årene fremover. For de nærmeste årene løses dette ved belastning av premiefondsreserven i KLP, som utgjør nærmere 30 mio.

Etter styrets oppfatning har Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien i 2017 oppfylt de resultatkrav som Kulturdepartementet har satt for driften.

Disponering av årsresultatet

Styret har besluttet at årsoverskuddet på kr 0,3 mio føres mot balansen til reduksjon av den negative egenkapitalen, som ved utgangen av 2017 er redusert til kr 20,5 mio.

Finansiell risiko

Stiftelsen er ikke vesentlig eksponert for endringer i rentenivå eller valuta.

Fortsatt drift

Stiftelsen har i lengre tid arbeidet for å få endret tjenstepensjonsordningen med sikte på et bærekraftig kostnadsnivå og kontroll med kostnadsutviklingen gjennom overgang til en pensjonsordning som ikke innebærer balanseføring av fremtidige kostnader. Styret er tilfreds med at dette målet nå er nådd ved en gjensidig forståelse og avtale mellom arbeidslivspartene.

Vi beklager samtidig at staten ikke har villet bidra økonomisk i denne strategisk viktige prosessen knyttet til omlegging av pensjonsplanen, idet det er sterkt utilfredsstillende ikke å ha en nødvendig egenkapitalbuffer. Men vi legger da til grunn en omforent forståelse med Kulturdepartementet om å anlegge et langsiktig perspektiv på inndecking av den negative egenkapitalen. Pensjonsgjelden, og dermed den negative egenkapitalen, vil over tid gå ned som følge av naturlig reduksjon over tid av pensjonistbestanden i den gamle ytelsesordningen og ved eventuelle renteøkninger.

Styret legger samtidig til grunn at driften kan fortsette, idet likviditetssituasjonen er positiv.

ORGANISASJON

Styre, ledelse og personale

Styrets sammensetning har vært uendret gjennom beretningsåret. Ved årsslutt fratrådte nestleder Egil Myklebust. Styret takker ham for hans store innsats i stiftelsens styre gjennom 8 år. Som ny nestleder oppnevnt av Harmoniens Venner er fra 1.1.2018 valgt Audun Hasti.

Ved utløpet av 2017 talte orkesteret kun 96 faste årsverk, ved at 5 stillinger er holdt vakante pga den økonomiske situasjonen. Det var 21 årsverk i stab og ledelse.

Stiftelsen Harmonien har som mål å være en arbeidsplass med full likestilling mellom kvinner og menn. Stiftelsens policy er at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Stiftelsen har tradisjonelt rekruttert fra miljøer hvor antall kvinner og menn er jevnt representert.

Av stiftelsens 119 ansatte er 56 kvinner. Av styrets åtte medlemmer er tre kvinner. I stiftelsens ledergruppe på syv er to kvinner. I orkesteret følges regulativlønn som er lik for kvinner og menn. Gjennomsnittlig årslønn for kvinner er kr 597.600 mens den for menn er kr 620.400.

Personalmessig er Stiftelsen meget bredt sammensatt med hensyn til etnisitet og opprinnelsesland. Over 20 ulike nasjonaliteter er representert blant musikerne. Rekrutteringsprosessen er åpen og internasjonal, og slik den praktiseres i dag tilsier den kun vektlegging av kvalitet i prøvespill bak skjermvegg. Det er i denne sammenheng ikke aktuell politikk å vektlegge etnisk opprinnelse. De administrative ledelses- og støtteressurser er få, men stabile.

Arbeidsmiljø - HMS

Sykefraværet i stiftelsen var på totalt 6,8 % i 2017 (mot 6,1 % i snitt de foregående tre år). En vesentlig del av sykefraværet skyldes langtidsfravær. Det har ikke forekommet eller er blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året.

Det har vært arbeidet jevnlig med sikte på et godt og forsvarlig arbeidsmiljø, og det iverksettes løpende tiltak for forbedringer.

Flere av øveromsmiljøene er blitt forbedret i løpet av 2017, men fortsatt gjenstår nødvendige utbedringer.

Stortingets opphevelse av musikernes særaldersgrense på 65 år aktualiserer behovet for en gjennomgang av selskapets seniorpolitikk i forhold til orkesterets prestasjons- og kvalitetskrav.

Stiftelsens arbeidsmiljøutvalg er et organ som skal virke for gjennomføringen av arbeidsmiljølovgivningen i virksomheten. Utvalget har medlemmer fra virksomhetsledelsen så vel som fra de ansatte, med like mange representanter fra hver gruppe. I tillegg har institusjonsledelsen jevnlig kontakt- og drøftingsmøter med de ansattes tillitsvalgte. Samarbeidet har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften.

Samlet sett har man funnet frem til tilfredsstillende løsninger på aktuelle problemstillinger gjennom dialog mellom de involverte parter.

Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien forurenses ikke det ytre miljø.

UTSIKTENE FREMOVER

Bergen Filharmoniske Orkester er i dag et symfoniorkester i europeisk toppklasse. De nevnte ekstra tilførsler fra privatpersoner og stiftelser har åpnet for noen nye viktige initiativ og prosjekt. Imidlertid overskygges dette langt på vei av den svært foruroligende egenkapitalsituasjonen og ubalansen mellom statens rammefinansiering og driftsorganisasjonens økte grunnkostnader. Styret mener at statens rammetilskudd nå må økes vesentlig.

Den grunnleggende driftssituasjonen er krevende. Statens bidrag dekker nå i hovedsak bare utgiftene til opprettholdelse av den faste organisasjonen. Stiftelsen kan vise til rekordartet tilførsel av private midler, noe som er unikt i norsk orkesterverden. Billetinntektene har også økt vesentlig. Det er et tankekors at selv i en meget gunstig egeninntektssituasjon må stiftelsen gjennomføre en stram spareplan som innebærer bl.a. et uønsket vakansemål ifht orkesterstørrelsen og et redusert omfang på produksjonene. Dette er dårlig samfunnsøkonomi. Vi mener staten bedre må ivareta sitt ansvar for et rammetilskudd som sikrer full orkesterstørrelse og en formåls effektiv utnyttelse av den nasjonale orkesterinstitusjonens potensial

Vår strategi for orkestret og musikkelskapet strekker ambisjonene helt frem mot 2025, med definerte strategiske hovedmål og initiativer for perioden 2016-2020.

De fem strategiske hovedmålene er:

1. Spisset kunstnerisk nivå og tydelig internasjonal tilstedeværelse

Vi ønsker at BFO skal kjennetegnes av en gjenkjennbar og unik klang, en lyttende og vital kammermusikalisk spillestil, og stor stilistisk fleksibilitet. Vår langsiktige ambisjon er at BFO skal være anerkjent som et av Europas fremste symfoniorkestre

2. Innholdsmessig kvalitet og attraktivitet som sikrer begeistring og høy publikumsoppslutning
Vi ønsker at vårt programtilbud skal være allment anerkjent som kvalitetsorientert og attraktivt, relevant og mangfoldig

3. Aktiv dialog med publikum og samfunnet rundt oss

Vi ønsker å møte alle som vil oppleve klassisk musikk i Bergen og på Vestlandet. Vi vil jevnlig nå ulike publikumsgrupper med tilpassede prosjekter og programmer og ha et innarbeidet og attraktivt tilbud til brede publikumsgrupper

4. Høye egeninntekter som sikrer balanse og forutsigbarhet

Vi ønsker å være attraktiv for næringslivets sponsorer i regionen og velansett samarbeidspartner for mesener og allmennyttige stiftelser

5. Kultur for samarbeid og utvikling

Vi ønsker at vår internkultur skal kjennetegnes av åpenhet, samhandling og fleksibilitet som sikrer kvalitet og produktivitet

Våre seks strategiske hovedgrep i perioden vil være:

1. Systematisk orkesterpleie og prestasjonsfokus

Dette omfatter tiltak og virkemidler som alle har som formål å spisse orkestrets kvalitet og fremme vår internasjonale ambisjon

2. Individuelt differensiert musiktjeneste

Dette skal muliggjøre en diversifisert og fleksibel orkestervirksomhet tilpasset fremtidens behov og morgendagens orkestermusikere

3. Synlig samfunnsengasjement og livsløpsprogram

Dette er tiltak som på en særskilt måte åpner opp mot omverdenen

4. Program som gir positivt dekningsbidrag

Dette er produksjoner som gir inntekter til driften utover dekning av produksjonens kostnader

5. Ny abonnements- og sponsorsatsning

Dette er nye virkemidler som må tas i bruk og virksomhetstilpasninger som må til for å nå målet om økt egenfinansiering

6. Digitalisering

Dette er tiltak dels for å øke kvalitet og effektivitet i intern samhandling og interne arbeidsprosesser, dels for å styrke kontaktflatene og formidlingen ut mot samfunnet og ulike publikumsgrupper.

7. Internalisering av våre verdier – dyktighet, samarbeid og lidenskap - og videreutvikling av organisasjonen.

Dette er ulike tiltak som skal bidra til at vi tar våre verdier inn over oss, og som gjør dette til en naturlig og integrert måte å jobbe sammen på.

Strategiplanen inkluderer også vår nyeste satsning, nemlig Bergen Filharmoniske Ungdomsorkester. Målsettingen er at BFUng skal være den selvsagte samspillarena for ambisiøse musikk talenter og – studenter på Vestlandet. Den langsiktige ambisjonen er at kandidater fra BFUng vinner prøvespill til stillinger i BFO.

Vår satsning på digital formidling og strømming vil også bli videreført og videreutviklet, ikke minst i samarbeid med internasjonale partnere på distribusjonssiden.

Også året 2018 vil representere en viktig fase i vår nye strategiperiode og vil fortatt preges av samarbeidet med vår nye sjefdirigent Edward Gardner; et dirigentpartnerskap med utrolig potensiale for orkesteret. Samtidig vil driftsopplegget måtte reflektere stiftelsens reelle økonomiske situasjon.

Den opera-symfoniske institusjonsklyngen i Bergen

Den opera-symfoniske klyngen i Bergen, bestående av Musikkelskapet Harmonien, Bergen Nasjonale Opera og Edvard Grieg Kor, er i dag med på å sette agendaen for kvalitet, nyskaping, formidling og talentutvikling innenfor sine kunstfelt nasjonalt.

Denne klyngen utgjør det største og viktigste kontrapunkt til hovedstadens opera- og symfoniske virksomhet, noe som i seg selv er av stor betydning for en dynamisk kunstutvikling på dette feltet i landet vårt. Disse institusjoner trenger et felles løft.

Bergen må nå forventes å kunne ta et nytt steg fremover de nærmeste år som kulturby, ikke minst som dynamisk motstykke til hovedstaden. Økt opera-, musikkteater- og konsertproduksjon, økt vekt på formidling og talentutvikling mv tilsier at antall musikere i Bergen Filharmoniske Orkester økes, antall sangere i Edvard Grieg Kor økes, foruten at Bergen Nasjonale Operas produksjonsrammer må styrkes. Bergen har engasjerte private støttespillere som gjerne bidrar betydelig, men en styrking av institusjonsrammene er først og fremst en offentlig oppgave. Det er i denne sammenheng verdt å stanse opp ved en betraktning over utviklingen i den samlede offentlige driftsstøtten til den operasymfoniske klyngen i Bergen vrs de tilsvarende institusjoner i Oslo, dvs DNO&B og OFO. En sammenstilling viser at den statlige bevilgningsforskjellen mellom Oslo og Bergen på det operasymfoniske feltet har økt med over 100% den siste 10-års perioden. Denne forskjellen utgjør nå flere hundre millioner. Det fremstår som en uholdbar situasjon at Norges nest største by og hovedstadskontrapunkt underlegges en slik substansiell bevilgningsmessig diskriminering .

Nytt hus på Edvard Griegs plass

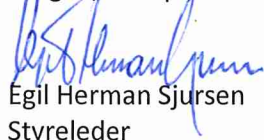
Ikke minst i et slikt perspektiv trenger Bergen å få styrket de romlige rammene for de nevnte institusjonene. Byen og regionen trenger en utvidet fysisk infrastruktur som legger til rette for høykvalitets kunstutøvelse, formidling, publikums- og talentutvikling; vi trenger å skape åpne og inviterende møteplasser mellom kunsten og publikum. På dette feltet har Bergen stått på stedet hvil i alt for lang tid. Bergen trenger et nytt opera- og konserthus i samspill med Grieghallen som styrker Bergen og Vestlandets kunstneriske kraftsentrum på det opera-symfoniske området og som kan løfte regionens kulturliv for kommende generasjoner.

Vi har sammen med Bergen Nasjonale Opera og Grieghallen as derfor nå lansert et forslag om å bygge en mellomstor scene og sal delvis nedsenket under bakken ved Grieghallen. Vi vil arbeide aktivt for å realisere denne planen.

TAKK

Styret og administrerende direktør ønsker å takke publikum, sponsorer og samarbeidspartnere for stor entusiasme, oppslutning og støtte gjennom et meget vellykket driftsår. Videre takker vi alle ansatte for dyktighet, stor innsats, sterkt engasjement og godt samarbeid. En samlet organisasjon har bidratt til årets meget gode resultater.

Bergen, 26. april 2018

Egil Herman Sjørnsen
Styreleder

Audun Hasti
Nestleder

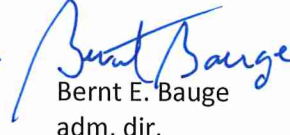

Rebecka Ahvenniemi

Jon Behncke

Anne Sophie Bucher-Johannessen

Torbjørn Eide

Beryl Lunder

Bernt E. Bauge
adm. dir.